

Motion till riksdagen 2019/20:3469

av **Pål Jonson m.fl. (M, KD)**

med anledning av skr. 2019/20:70 Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras av lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Genom ikraftträdandet av lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet den 1 januari 2009 stärktes skyddet för den personliga integriteten vid signalspaning. En rad nya institutioner och tillståndsförfaranden etablerades i syfte att värna den enskildes integritet. Samtidigt medgav den nya lagstiftningen bättre förutsättningar för Försvarets radioanstalt (FRA) att bedriva signalspaning på ett teknikneutralt sätt, bl.a. genom tillgången till kabelburen trafik som passerar Sveriges gränser. Dessa åtgärder var helt nödvändiga för att skydda centrala svenska intressen och anpassa signalspaningen till den aktuella teknikutvecklingen.

Med tiden har det dock visat sig att lagstiftningen som styr signalspaning har behövt modifieras utifrån hur omvärlden har utvecklats och vilka behov som funnits när det gäller tillgång till signalspaning hos svenska myndigheter. År 2012 fattade riksdagen beslut om att Säkerhetspolisen och dåvarande Rikskriminalpolisen skulle läggas till de myndigheter som får tillgång till signalspaning i sin försvarsunderrättelseverksamhet. Syftet var att Säkerhetspolisen och Rikskriminalpolisen lättare skulle kunna få strategiska uppgifter om bl.a. internationell terrorism och annan grov brottslighet som har koppling till andra länder och som kan hota viktiga svenska intressen. År 2018 tillkänna-

gav riksdagen för regeringen att även Institutionen för strategiska produkter (ISP) skulle beredas förutsättningar att inrikta signalspaningen i syfte att stärka myndighetens förmåga att hindra export av teknologier som bidrar till spridningen av massförstörelsevapen.

I juni 2019? fattade riksdagen beslut om att Säkerhetspolisen och Nationella operativa avdelningen vid Polismyndigheten (Noa) nu kan bestämma inriktningen av signalspaning och ta emot underrättelser med inhämtade uppgifter även om det pågår en förundersökning. Uppgifterna får inte användas för att utreda brott. Detta hade inte varit möjligt med tidigare lagstiftning.

Det har nu gått mer än tio år sedan lagen om signalspaning trädde i kraft, och det finns därför skäl att göra en översyn av lagstiftningen. Under denna period har den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde försämrats högst avsevärt. Det finns numera ett större behov av ett effektivt försvarsunderrättelsearbete i syfte att avvärja hot och risker mot Sveriges säkerhet. Till del har hotbilden även vidgats. Den ökade digitaliseringen under det senaste årtiondet har medfört större risker och sårbarheter inom cyberarenan, och det förekommer omfattande informationsoperationer av främmande makt mot en rad olika länder i syfte att påverka utgången av fria och allmänna val.

I ljuset av denna utveckling finns det skäl att överväga vilka aktörer som bör kunna inrikta den signalspaning som bedrivs av FRA. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) efterfrågade i sitt budgetunderlag för 2019 möjligheten att inrikta signalspaning för att identifiera påverkanskampanjer och informationspåverkan riktad mot Sverige. Men MSB ska också stödja och samordna samhällets informationssäkerhet. Även i detta arbete finns behov av att närmare kunna inrikta signalspaning och därigenom öka förmågan att identifiera, förebygga och möta hot mot samhällets informations- och cybersäkerhet. En möjlighet till inriktning av signalspaning skulle dessutom stärka och effektivisera MSB:s förmåga att kunna bidra till ett systematiskt säkerhetsarbete för att avvärja risker för svensk civil personal som verkar internationellt. Dessa åtgärder kräver dock en ändring i lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Vidare bör den nya myndigheten för psykologiskt försvar ha förmåga att identifiera främmande makts påverkanskampanjer mot Sverige i fredstid, vid höjd beredskap och ytterst i krig. Då är det av central betydelse att den myndigheten kan inrikta signalspaning.

Förändringar i lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet har de senaste åren gjorts stegvis där ytterligare aktörer har lagts till listan på dem som har rätt att inrikta signalspaning. Nu behövs ett helhetsgrepp där en uppdaterad analys av säkerhetsläget utgör utgångspunkten för vilka behov som finns framgent när det gäller vilka aktörer som bör ha rätt att kunna inrikta signalspaningen. Det är särskilt viktigt att beakta integritetsaspekterna i den framtida utvecklingen av lagen.

Regeringen bör därför göra en översyn av lagen om signalspaning i försvars-

underrättelseverksamhet i syfte att hantera de uppenbara brister som finns samt bättre anpassa behoven till det rådande säkerhetsläget.

Pål Jonson (M)

Jan R Andersson (M)

Alexandra Anstrell (M)

Mikael Oscarsson (KD)

Jörgen Berglund (M)

Amir Adan (M)

Robert Halef (KD)